

SMILTENES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģ. Nr.90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tālr. 64774844, e-pasts pasts@smiltenesnovads.lv

NOTEIKUMI

Smiltenē

2025.gada 18.septembrī

Nr. 14/25

APSTIPRINĀTI

ar Smiltenes novada pašvaldības domes
2025.gada 18.septembra lēmumu Nr.507
(sēdes protokols Nr.13, 70.§.)

Smiltenes novada pašvaldības budžeta izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtība

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu,
73. panta pirmās daļas 4. punktu,
Pašvaldību likumu 50. panta pirmo daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Noteikumi nosaka Smiltenes novada pašvaldības (turpmāk tekstā - Pašvaldība) budžeta, budžeta grozījumu izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtību un atbildību par finanšu vadības procesu Pašvaldībā, ievērojot “Likumu par budžetu un finanšu vadību”, likumu “Par pašvaldību budžetiem” un citus Latvijas Republikas normatīvos aktus.
- 1.2. Noteikumi formulē skaidrus nosacījumus visām darbībām, kas tiek realizētas Pašvaldības budžeta izstrādāšanas, apstiprināšanas un izpildes gaitā.
- 1.3. Noteikumi attiecas uz visām Pašvaldības budžeta finansētajām institūcijām - pagastu apvienības pārvaldēm, pagastu pārvaldēm, iestādēm, Centrālās administrācijas nodaļām un programmu izpildītājiem - kam ir piešķirti pašvaldības budžeta līdzekļi.
- 1.4. Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kādi finanšu līdzekļi ir nepieciešami Pašvaldību likumā Pašvaldībai noteikto funkciju, pienākumu un brīvprātīgo iniciatīvu izpildei tā, lai izdevumus segtu atbilstoši ieņēmumi kopā ar iepriekšējā gada līdzekļu atlikumu.
- 1.5. Budžeta izstrādāšanas un izpildes process ir atklāts. Budžeta projekts, budžets un saimnieciskā gada pārskats par budžeta izpildi ir publiski pieejams.
- 1.6. Budžets ir saistīts ar attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem un prioritātēm, ievērojot efektīvus budžeta plānošanas principus.

- 1.7. Budžets tiek sastādīts saimnieciskajam gadam, kas sākas katra gada 1.janvārī un beidzas 31.decembrī. Pašvaldības kopbudžets sastāv no pamatbudžeta, ziedojumiem un dāvinājumiem ar norādītu mērķi vai bez tā.
- 1.8. Budžetu un tā grozījumus apstiprina kā Pašvaldības saistošos noteikumus.
- 1.9. Par Pašvaldības budžeta izpildes procesa organizāciju un finanšu vadību atbild Pašvaldības domes priekšsēdētājs.

2. Finanšu vadība

- 2.1. Finanšu vadību nodrošina Pašvaldības dome, tiesību aktos noteiktajā kārtībā, izveidojot atbilstošas Pašvaldības institūcijas un nosakot tās pienākumus un atbildības līmeni.
- 2.2. Finanšu vadības mērķis Pašvaldībā ir efektīvas sistēmas radīšana, kas nodrošina likumīgu, lietderīgu un ekonomiski pamatotu Pašvaldībai pieejamo līdzekļu izmantošanu atbilstoši Pašvaldības Attīstības programmai, Pašvaldības domes pieņemtajiem lēmumiem un sasītošajiem noteikumiem.
- 2.3. Finanšu vadība sevī ietver finanšu resursu nodrošināšanu, budžeta projekta sastādīšanu, Pašvaldības budžeta apstiprināšanu un grozījumu veikšanu, kārtējā gada budžeta izpildi, brīvo apgrozāmo līdzekļu pārvaldīšanu un budžeta līdzekļu izlietojuma kontroles nodrošināšanu.

3. Budžeta projekta sagatavošana un apstiprināšana

- 3.1. Budžeta projekta izstrādāšanu organizē Pašvaldības Centrālās administrācijas Finanšu nodaļa (turpmāk – Finanšu nodaļa). Pamatbudžeta sastādīšanā tiek iesaistītas visas Pašvaldības institūcijas.
- 3.2. Budžeta prioritātes nākamajam budžeta gadam tiek noteiktas, ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, plānotos valsts mēroga pasākumus ar pašvaldības pārstāvju dalību, pašvaldības apstiprināto investīciju plānu, kā arī novada attīstības stratēģijā noteiktos uzdevumus.
- 3.3. Katru budžeta gadu Finanšu nodaļa līdz 20.oktobrim sagatavo Pašvaldības domes rīkojuma projektu par budžeta izstrādes pamatprincipiem, atbildīgām personām un kalendāro grafiku veicamajām darbībām, kādā Pašvaldības institūcijas iesniedz budžeta pieteikumu projektu. Rīkojumu izdod Pašvaldības izpilddirektors.
- 3.4. Budžetu izstrādā un iesniedz apstiprināšanai Pašvaldības domē ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc gadskārtējā valsts budžeta likuma izsludināšanas.
- 3.5. Budžets sastāv no ieņēmumu daļas, izdevumu daļas un finansēšanas daļas, ko izstrādā atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai budžeta ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikācijai.
- 3.6. Finanšu nodaļa sastāda sākotnējo pašvaldības ieņēmumu daļas prognozi nākamajam budžeta gadam, veicot iepriekšējo periodu ieņēmumu daļas izpildes analīzi, izvērtējot spēkā esošās un paredzamās izmaiņas normatīvajos aktos, kā arī Pašvaldības institūciju iesniegtos plānojamos ieņēmumus atbilstoši tām noteiktajai kompetencei. Ieņēmumu daļas prognoze budžeta projekta veidošanas gaitā var tikt precizēta.
- 3.7. Pēc Noteikumu 3.3. punktā noteiktā Pašvaldības izpilddirektora rīkojuma izpildes, Finanšu nodaļa izskata un apkopo Pašvaldības institūciju iesniegtos budžeta pieteikumu projektus.
- 3.8. Budžeta projekta sastādīšanas gaita:
 - 3.8.1. Pašvaldības institūcijas apzina to uzturēšanai un noteikto uzdevumu izpildei nepieciešamos finanšu resursus, ievērojot Pašvaldības izpilddirektora rīkojumu un Noteikumos noteikto kārtību par Pašvaldības institūciju ieņēmumu un izdevumu pieteikumu izstrādāšanu un iesniedz tos Finanšu nodaļai, pievienojot paskaidrojumus, pamatotus aprēķinus un citu informāciju par nepieciešamo finansējumu nākamajam gadam;

- 3.8.2. Finanšu nodaļa apkopotos budžeta pieteikumus ievada ZZDats vienotā pašvaldību sistēmas budžeta programmā (turpmāk - ZZDats budžeta programma);
- 3.8.3. Finanšu nodaļa, sadarbībā ar Pašvaldības institūciju vadītājiem pārbauda savas tāmes ZZDats budžeta programmā, analizē un izvērtē visu pieprasīto finanšu līdzekļu pamatojumu pa konkrētām budžeta plānošanas sadaļām, ja nepieciešams precizē;
- 3.8.4. Finanšu nodaļa koriģē finanšu pieteikumus atbilstoši Pašvaldības prioritātēm, ievērojot plānoto budžeta apjomu;
- 3.8.5. Ja finanšu pieteikumus neatbilst 3.8.1. punktā noteiktajām prasībām, Finanšu nodaļai ir tiesības nesaskaņot budžeta pieteikumu un pieprasīt budžeta izpildītājam veikt tā koriģēšanu;

3.9. Pamatbudžeta sastādīšanas pamatnosacījumi:

- 3.9.1. Plānojot budžetu jāpielieto pamatoti aprēķini, apstiprinātie limiti un izstrādātie budžeta aprēķinos izmantojamie kritēriji. Algu aprēķinos jāpielieto apstiprināti amata vienību saraksti, kā arī amatalgas un samaksas reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktie nosacījumi;
 - 3.9.2. Pašvaldības institūciju iesniegtajiem budžeta projekta aprēķiniem, prognozēm un paskaidrojumiem jābūt precīziem un kvalitatīviem;
 - 3.9.3. Pašvaldības budžeta finansēto institūciju izdevumi saimnieciskajā gadā nedrīkst pārsniegt līdzekļu daudzumu, kuru veido attiecīgā saimnieciskā gada budžetā plānotie ieņēmumi, iepriekšējā saimnieciskā gada budžeta līdzekļu atlikums un aizņēmums no Valsts kases;
 - 3.9.4. Pašvaldības budžeta izdevumu daļa pēc ekonomiskās klasifikācijas kodiem tiek apstiprināta saskaņā ar klasifikatora pirmajiem diviem cipariem;
 - 3.9.5. Budžeta projektam pievienojami paskaidrojumi, kas ir tā neatņemama sastāvdaļa.
- 3.10. Pašvaldības budžetā var paredzēt līdzekļus neparedzētiem izdevumiem, kuru apjoms nedrīkst pārsniegt divus procentus no saimnieciskajā gadā plānotajiem pašvaldības izdevumiem. Lēmumu par līdzekļu izlietošanu neparedzētiem izdevumiem pieņem Pašvaldības domes noteiktajā kārtībā.
 - 3.11. Pašvaldības budžetā paredz finansējumu līdzdalības budžetam "Pašvaldību likuma" noteiktajā kārtībā, lai veicinātu Pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju iesaisti teritorijas attīstības jautājumu izlemšanā. Par līdzdalības budžeta izlietojumu lemj Pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāji, īsteno Pašvaldība.
 - 3.12. Finanšu nodaļa sagatavo budžeta koptāmes projektu un iesniedz izskatīšanai Pašvaldības domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgajās komitejās izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.
 - 3.13. Pēc Pašvaldības domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas atzinuma, budžeta projekts, ja nepieciešams, tiek precizēts un virzīts uz Pašvaldības domes sēdi. Vienlaikus tiek sagatavoti saistošie noteikumi un paskaidrojuma raksts.
 - 3.14. Gadskārtējais pašvaldības budžets ir dokuments, kuru noformē un apstiprina kā Pašvaldības saistošos noteikumus, un tas ietver informāciju par:
 - 3.14.1. Budžeta ieņēmumiem atbilstoši Pašvaldības noteiktajiem ieņēmumu avotiem un Ministru kabineta noteiktajai budžeta ieņēmumu klasifikācijai;
 - 3.14.2. Budžeta izdevumiem iedalīto līdzekļu apmēru atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai budžeta izdevumu klasifikācijai;

- 3.14.3. Budžeta finansēšanu, t.sk. datus par iepriekšējā saimnieciskā gada budžeta līdzekļu atlikumu atbilstoši Ministru kabineta noteiktai finansēšanas klasifikācijai;
 - 3.14.4. Informāciju par visām Pašvaldības saistībām un sniegtajiem galvojumiem, ietverot arī ilgtermiņa saistības, atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai parāda instrumentu uzskaites klasifikācijai;
 - 3.14.5. Informāciju par ziedojumu un dāvinājumu budžetiem;
 - 3.14.6. Informāciju par investīciju programmu;
 - 3.14.7. Informāciju par ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem un Eiropas Savienības politiku instrumentiem;
 - 3.14.8. Citu informāciju, kuru atzīst par nepieciešamu.
- 3.15. Budžeta projektam pievieno paskaidrojuma rakstu, kas ietver:
- 3.15.1. Pašvaldības domes priekšsēdētāja ievadziņojumu;
 - 3.15.2. Vispārīgu informāciju par ekonomisko situāciju pašvaldībā;
 - 3.15.3. Informāciju par budžeta ieņēmumu kopapjomu un galvenajiem ieņēmumu avotiem;
 - 3.15.4. Informāciju par budžeta izdevumu kopapjomu un galvenajām izdevumu kategorijām;
 - 3.15.5. Informāciju par kārtējā saimnieciskajā gadā plānoto pašvaldības saistību un sniegto galvojumu apjomu;
 - 3.15.6. Citu informāciju, kuru dome atzīst par nepieciešamu.
- 3.16. Apstiprināto pamatbudžetu un ziedojumu un dāvinājumu budžetu Finanšu nodaļas vadītājs apstiprina ZZDats budžeta programmā. Finanšu nodaļa katras Pašvaldības institūcijas attiecīgās budžeta tāmes ar paskaidrojuma rakstiem un pielikumiem ievieto programmā Namejs.
- 3.17. Pašvaldības institūcijas iepazīstas ar apstiprināto budžetu programmā Namejs.
- 3.18. Pašvaldība saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu, arī grozījumu, izsludina publicējot oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to izsludināšanas. Pašvaldība saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu nosūta izsludināšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" triju darbdienu laikā pēc šo dokumentu parakstīšanas un nosūta tos zināšanai Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai.
- 3.19. Pēc gadskārtējā Pašvaldības budžeta vai budžeta grozījumu apstiprināšanas Pašvaldība saistošos noteikumus un paskaidrojuma rakstu publisko savā tīmekļvietnē.

4. Budžeta grozījumu sagatavošana un apstiprināšana

- 4.1. Grozījumi budžetā tiek veikti, ja:
- 4.1.1. Ikgadējā valsts budžetā vai normatīvajos aktos veikto izmaiņu rezultātā palielinās vai samazinās Pašvaldības budžeta apjoms;
 - 4.1.2. Notikusi Pašvaldības budžeta ieņēmumu daļas pārpilde vai neizpilde un ir nepieciešams pārskatīt iepriekš pieņemtos lēmumus vai mainīt realizējamo pasākumu prioritātes, palielinot vai samazinot tam paredzēto finansējuma apjomu;
 - 4.1.3. Nepieciešams precizēt sadalījumu pa ekonomiskās klasifikācijas kodiem apstiprinātā budžeta ietvaros;
 - 4.1.4. Pieņemti Pašvaldības domes lēmumi, kuru rezultātā paredzētas novirzes no Pašvaldības institūciju tāmēm un nepieciešami līdzekļi jaunu uzdevumu finansējumam;

4.1.5. Radušies neparedzēti izdevumi, kas nepieciešami ārkārtas situācijas novēršanai.

- 4.2. Budžeta grozījumi tiek veikti, pamatojoties uz Pašvaldību institūciju sagatavotajiem pieprasījumiem, pamatojot finanšu līdzekļu nepieciešamību un sniedzot detalizētus aprēķinus un atšifrējumus, izmaiņu gadījumā norādot arī līdzekļu ekonomijas vai samazinājuma iemeslus.
- 4.3. Budžeta un tāmju grozījumi nedrīkst būt par iemeslu Pašvaldībai noteikto funkciju izpildes pārtraukšanai. Par grozījumu atbilstību minētajiem nosacījumiem atbild budžeta izpildītājs - Pašvaldības institūcijas vadītājs.
- 4.4. Ja tāmes iekšējie grozījumi nepalielina vai nesamazina apstiprinātā budžeta kopsummu, kad izmaiņas netiek veiktas starp ekonomiskās klasifikācijas kodiem pēc izmaksu mērķa (to norāda klasifikatora pirmie divi cipari).
- 4.5. Budžeta grozījumus (vai tāmes iekšējos grozījumus) var ierosināt Pašvaldības institūciju vadītāji, kas izpilda budžetu, Pašvaldības domes vadība un deputāti. Budžeta grozījumi tiek atspoguļoti katrā tāmē ZZDats programmā.
- 4.6. Budžeta grozījumus, kas maina apstiprinātā budžeta vai tāmes kopsummu, kā arī pieprasījumus par papildus finansējumu, kā arī grozījumus starp ekonomiskās klasifikācijas kodiem, izpildītājs, pievienojot tam paskaidrojošos dokumentus ar grozījumu iemeslu skaidrojumu (apstākļu izmaiņas, kļūdas sākotnējā plānošanā, papildus programmu ieviešana), iesniedz Finanšu nodaļai, kura dod atzinumu par grozījumu pamatotību, iesniedz izskatīšanai un atzinuma sniegšanai Pašvaldības domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgajā komitejā.
- 4.7. Atbilstoši Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas atzinumam, Finanšu nodaļa sagatavo saistošo noteikumu projektu un paskaidrojuma rakstu un iesniedz to Pašvaldības domes priekšsēdētājam virzīšanai izskatīšanai Pašvaldības domes sēdē.
- 4.8. Budžeta grozījumu pieprasījumus, kas saņemti vēlāk nekā trīs darba dienas pirms termiņa, kad iesniedzams saistošo noteikumu projekts izskatīšanai kārtējā Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgajā komitejā, Finanšu nodaļa ir tiesīga virzīt uz nākamo Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgo komiteju.

5. Budžeta izpilde un izpildes kontrole

- 5.1. Lai sekmētu budžeta līdzekļu racionālu izlietošanu, budžeta izpildes procesā tiek nodrošināti iekšējās kontroles sistēmas trīs posmi: priekškontrolle, kārtējā kontrole un pēckontrolle:
 - 5.1.1. Priekškontroli veic budžeta sastādīšanas procesā, lai jau sākotnēji netiktu radīta iespēja gan piešķirt, gan nelietderīgi izlietot finanšu līdzekļus. Šajā procesā tiek iesaistītas visas Pašvaldības institūcijas;
 - 5.1.2. Kārtējo kontroli veic Finanšu nodaļa. Kārtējā kontrole notiek pirms tiek veikta samaksa par materiālo vērtību iegādi, izpildītiem darbiem vai saņemtiem pakalpojumiem, pārbaudot dokumentu saturu un vai konkrētai izdevumu pozīcijai budžetā ir paredzēts finansējums un tas ir pietiekams, lai veiktu iesniegto dokumentu apmaksu;
 - 5.1.3. Pēckontrolle ir zvērinātā revidenta atzinums par Pašvaldības finansiāli saimniecisko darbību, kā arī sagatavotais Pašvaldības gada pārskats, kas tiek apstiprināts Pašvaldības domes sēdē.
- 5.2. Budžeta izpildītāji - Pašvaldību institūciju vadītāji nes atbildību:
 - 5.2.1. Par šajos noteikumos noteiktās kārtības un prasību ievērošanu, izpildi un kontroli, kā arī par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem un apstiprinātajām tāmēm, nepārsniedzot budžetā apstiprināto apropriāciju;

5.2.2. Budžeta izpildītāji, organizējot budžeta uzdevumu izpildi, ir atbildīgi par iepirkumu procedūru ievērošanu atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, kā arī atbildīgi par Pašvaldības rīkojumu izpildi un Finanšu nodaļas doto norādījumu ievērošanu.

- 5.3. Pašvaldības budžeta ieņēmumu daļas neizpildes gadījumā Finanšu nodaļa ierosina domes vadībai samazināt struktūrvienībām atvērtu finansējumu. Priekšlikumus par struktūrvienībām atvērtā finansējuma samazināšanu pēc Pašvaldības domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas atzinuma saņemšanas apstiprina Pašvaldības dome.
- 5.4. Investīciju programmas projektu asinējumi ir pieļaujami atbilstoši kārtējā gada saistošajos noteikumos par Pašvaldības budžetu apstiprinātajām summām. Uzsāktie, bet nepabeigtie investīciju projekti nākamajā saimnieciskajā gadā finansējami līdz objektu pabeigšanai, veicot samaksu attiecīgajam objektam paredzētajā apjomā.
- 5.5. Finanšu līdzekļu izlietojuma atbilstību paredzētajiem mērķiem, finanšu vadības principiem un normatīvajiem aktiem, atbilstoši savai kompetencei, kontrolē Finanšu nodaļa.
- 5.6. Budžeta izpilde tiek atspoguļota pārskatos atbilstoši Ministru kabineta noteikumos noteiktajam par obligāti iesniedzamajiem Pašvaldību pārskatiem.

6. Budžeta izpildes kārtība, ja nav apstiprināts kārtējā gada budžets

- 6.1. Ja Pašvaldības saistošie noteikumi par budžetu nav stājušies spēkā līdz saimnieciskā gada sākumam, Pašvaldības izpilddirektors izdod rīkojumu par izdevumu segšanu līdz gadskārtējā gada budžeta pieņemšanai.
- 6.2. Tiek nodrošināts, ka nepieciešamie budžeta izdevumi nepārsniedz Pašvaldības iepriekšējā saimnieciskā gada faktiskos izdevumus, izdarot šādas korekcijas:
 - 6.2.1. Netiek apmaksāti pakalpojumi (maksājumu uzdevumi), kas nav sniegti iepriekšējā saimnieciskajā gadā, un netiek veiktas investīcijas, kas nav realizētas iepriekšējā saimnieciskajā gadā;
 - 6.2.2. Tiek turpināta iepriekšējā saimnieciskajā gadā uzsākto pasākumu finansēšana, nodrošināta spēkā esošo normatīvo aktu izpilde.
- 6.3. Tiek nodrošināta iepriekšējā saimnieciskā gada Pašvaldības budžetā noteikto budžeta politiku un nosacījumu izpilde nemainīgā līmenī, izņemot terminētus pasākumus, Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošana, saimnieciskajam gadam apstiprinātās valsts budžeta mērķdotācijas un dotācijas.
- 6.4. Tiek paredzēts finansējums Pašvaldības uzņemto saistību izpildei, netiek uzņemtas jaunas aizņēmuma un galvojuma saistības, izņemot saistības, kas minētas 6.3. apakšpunktā minēto projektu īstenošanai.

7. Noslēguma jautājums

- 7.1. Noteikumi stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Domes priekšsēdētājs

E. Labanovskis